

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش زبان فارسی ۲

دانشگاه فرهنگیان سلماتس

گروه ۱۳   مدرّس: ایرج افراسیابی

قابل توجه دانشجویان عزیز

با آرزوی سلامتی و توفیق

مطالب و محتوای واحد درسی آموزش
زبان فارسی ۲ جهت استفاده شما تهیه
شده است .

ضمن مطالعه دقیق به موارد خواسته شده
در اسلاید آخر توجه و عمل نمایید.

افراسیابی   فروردین ۹۹

زبان فارسی کلید فهم متون درسی و غیر درسی و ابزار مهم ایجاد ارتباط است برنامه درسی زبان فارسی در میان دیگر برنامه های درسی دانش آموزان و به ویژه دوره ابتدایی از اهمیت بسزایی برخوردار است و نه تنها در تحکیم و تثبیت روابط اجتماعی موثر است بلکه به یادگیری سایر مواد درسی مثل ریاضی، علوم، دینی و مطالعات کمک می کند.

علل مهم اهمیت آموزش زبان فارسی

- ۱) کمک به یادگیری سایر دروس (از طریق افزایش دامنه لغات و روخوانی)
- ۲) کمک به روابط اجتماعی (در اثر ایجاد رابطه درست و انتقال پیام)
- ۳) حفظ هویت ملی (زبان فارسی نماد هویت ملی است)
- ۴) آموزش به کودکان دو زبانه (جهت آمادگی ورود به مدرسه)

عوامل موثر در زبان آموزی کودکان

(۱) **تجربه** (اساس یادگیری زبان تجربه است و تجربه مستقیم و غیرمستقیم است)

*مستقیم: کودک از تماس مستقیم با اشیا به دست می آورد مثل گرما و سوزاندن آتش
*غیر مستقیم: توسط دیگران تجربه شده و کودک از طریق بینایی و شنوایی می آموزد.

(۲) **تفکّر**: سخن گفتن هر فرد با خود و به صورت بی صدا

(۳) **رشد تغییرات جسمی و روانی در طول زندگی انسان**: در آموزش زبان مسئله رشد از جنبه های رشد ذهنی و میزان هوش رشد عاطفی و اجتماعی و رشد چشمانی مورد توجه است

(۴) **محیط**: شامل خانواده /مدرسه / اجتماع

دوره های زبان آموزی

دوره های زبان آموزی

دوره دوم از ۷ تا ۱۲ سالگی

و زمان ورود به دبستان

و آغاز آموزش رسمی

دوره اول در ۶ سال اول زندگی

و بیشتر در خانه و به صورت

خودآموزی و شفاهی است

در دوره ابتدایی دو کتاب برای آموزش زبان فارسی وجود دارد

الف: فارسی خوانداری (شامل مهارت های شفاهی زبان با اهداف زیر است) :

- (۱) توانایی بلند و صامت خوانی
- (۲) خواندن با آهنگ و لحن مناسب
- (۳) گسترش دایره جدید در خواندن
- (۴) کسب عادات مطلوب در خواندن

ب: فارسی نوشتاری یا نگارش (شامل مهارتهایی کتبی و فرصتی برای نرمش های عضلانی دست بنویسی حرف نویسی کلمه نویسی و جمله نویسی است)

مهارت های زبان آموزی

آموزش زبان فارسی در دوره ابتدایی به منظور آموختن چهار مهارت اصلی به صورت سمعی و بصری (خواندن و نوشتن) است.

گوش دادن شامل چهار مرحله است:

- (۱) **شنیدن** (احساس آواهای زبانی و تمییز آنها از هم)
- (۲) **دقت و تمرکز حواس** (تمرکز بر منبع پیام و خود پیام)
- (۳) **دریافت** (فهم و ادراک اولیه پیام شامل درک و معانی واژه ها)
- (۴) **پرورش معنایی پیام** (دریافت جذب نهایی مقصود گوینده)

مهارت های سه گانه

گفتن: غنی ترین شکل پیام است / این مهارت از خانواده شروع شود و در شش سالگی جملاًت ۶ تا ۸ کلمه‌ای می‌گوید.

خواندن: اساسی ترین مهارت دوره ابتدایی / در این دوره توانایی درک مطلب، تفسیر و نتیجه‌گیری به دست می‌آید.

نوشتن: مهارتی که به دنبال سه مهارت گوش دادن، سخن گفتن و خواندن به وجود می‌آید.

انواع اختلالات گفتاری

یک) اشتباهات گویایی: در خردسالی متداول است و معمولاً تا ۶ یا ۷ سالگی و رفع می‌شود و دلیل آن سهل انگاری بزرگترها در تصحیح آن است در حقیقت حرف زدن بچگانه است ادعای نادرست کلمات

دو) نقص های گویایی: جدی‌تر از اشتباه در سخن گویی است و شامل:

الف) له کردن کلمات: در هم کردن / مِـن مِـن کردن به دلیل اضطراب

ب) لکنت زبان: مکث در گفتن یا تکرار بعضی کلمه ها از ترس یا ذوق زدگی

علل اختلال های گفتاری

(۱) **سرمشق بد :** کودک سخن گفتن را از راه تقلید یاد می گیرد بنابراین پدر، مادر، برادر ، خواهر و اطرافیان باید شکل درست کلمات را بگویند تا کودک یاد بگیرد

(۲) **روش های تدریس نادرست:** معلم باید به شنیدن و فهمیدن کامل و درست دانش آموزان دقت کند

(۳) **تدریس نادرست خواندن:** معلمان و مربیان پیش دبستانی و ابتدایی به روخوانی و درست خوانی اهمیت ویژه بدهند

توصیه‌هایی برای

رشد زبان در کودکان

وظیفه والدین

* با کودک صحبت کنند

* در برابر صدا سازی در کودک واکنش نشان دهند

* از کودکان بخواهند که تجارب خود را توصیف کنند

* به صورت منظم برای کودکان کم سن کتاب بخوانند کودکان را به مطالعه تشویق کنند

* هر روز وقتی را برای مکالمه با کودک تعیین کنند

وظیفه معلمان

معلم برای کمک به دانش آموزانی که به اختلال گویایی یا ناقص و دشوار گویی دچار شده اند باید:

یک) به سخن گفتن دانش آموزان در کلاس یا ساعت‌های تفریح گوش دهند و تغییرات یا انحراف‌هایی که از وضعی به وضعیت دیگر در گفتار ایشان دیده می‌شوند یا داشت کنند

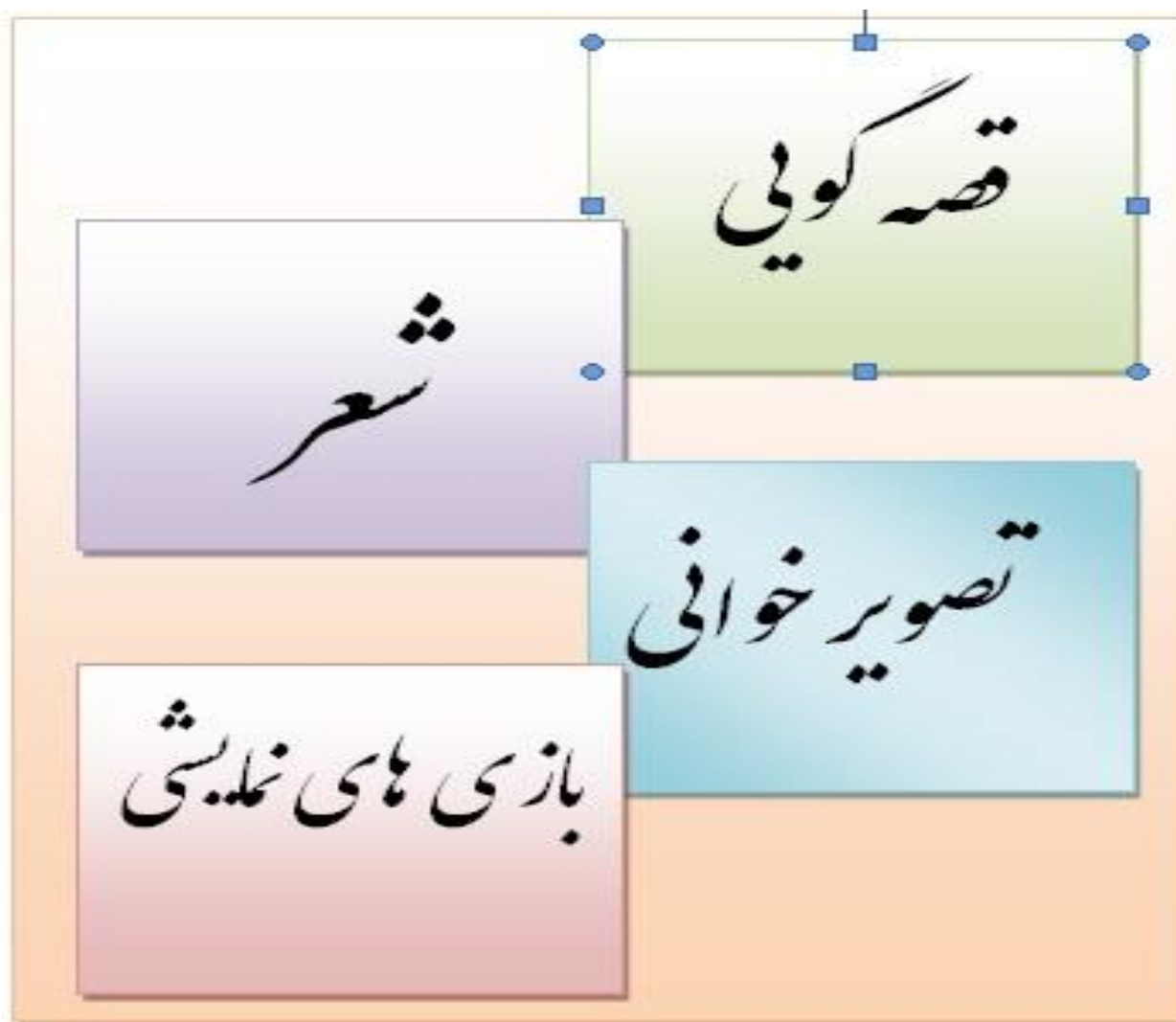
دو) اطلاعاتی از والدین و معلمان پیشین به دست آورد

سه) از متخصصان در کمک به این کودکان کمک بخواهد

چهار) از هر نوع تحقیق آنان خودداری نکند

پنج) در کودکان احساس تعلق خاطر و اعتماد به نفس به وجود آورد

بازی های آموزشی برای افزایش مهارت سخن گفتن در کودکان

تاریخچه و اهمیت زبان فارسی

زبان های انسانی در گروه‌هایی به نام خانواده زبانی طبقه بندی می شوند. زبان هایی که در یک خانواده قرار می گیرند از یک زبان مشترک ریشه گرفته اند.

زبان های هندواروپایی گویش ترین خانواده زبانی در دنیای امروز است که زبان فارسی نیز به آن تعلق دارد . فارسی یکی از زبانهای هندو اروپایی در شاخه زبانهای ایرانی جنوب غربی است که در کشورهای ایران، افغانستان، تاجیکستان و ازبکستان به آن سخن می گویند.

فارسی از نظر شمار و تنوع ضرب المثل ها در میان سه زبان اول جهان است دامنه واژگان و تنوع واژه ها در فارسی هم چنین بسیار بزرگ و پرمایه می باشد .

زبان فارسی از زبان قدیمی تر فارسی میانه یا پهلوی و آن نیز خود از فارسی باستان نشات گرفته است فارسی میانه به عنوان گویش رسمی در زمان ساسانیان در دیگر سرزمین های ایرانی گسترش زیادی یافته است به طوری که در خراسان بزرگ جایگزین زبان های پارتی و بلخی شد.

زبان فارسی پس از عربی زبان دوم اسلام است و امروزه هم که گروندگان به اسلام در چین و دیگر نقاط آسیا، فارسی را به عنوان زبان دوم متون اسلامی پس از عربی می آموزند.

فارسی نوین (معاصر)

عده ای بر این باورند که ادبیات فارسی از دوره مشروطیت به بعد با ادبیات فارسی دوره قاجار و صفویه و ماقبل آن متفاوت است و به ویژه با تأسیس فرهنگستان زبان فارسی ایران در سال ۱۳۱۳ ه.ش و شروع نهضت ترجمه در ایران یک دوره نوین در زمان فارسی به وجود آمده است که گرایش عملی تری به برگشت به پاکی و خالص سازی زبان فارسی از عبارات و اصطلاحات پیچیده عربی دارد.

زبان معیار و ویژگی های آن

هر زبانی به مقتضای شرایطی چون تعلق اهل آن به منطقه جغرافیایی و طبقه اجتماعی معین و جنسیت و قومیت و سن و تحصیلات سخنگویان دارای گونه‌های متعدد است که از میان آنها یک و احیاناً چند نمونه از اعتبار بیشتری برخوردارند و به عنوان زبان مشترک پذیرفته شده‌اند

کسانی که این گونه‌های خاصی را به کار می‌برند از منزلت ممتازی برخوردار می‌گردند. از این رو سخنگویان سایر گونه‌ها به تقلید از زبان آنها گرایش پیدا می‌کنند این گونه خاص، زبان معیار نامیده و در جامعه شناسی زبان از آن بحث می‌شود.

زبان معیار آن گونه زبانی است که در مطبوعات به کار می‌رود و در مدارس تدریس می‌شود و علاوه بر این، زبان گونه‌ای است که افراد تحصیل کرده بدان تکلم می‌کنند و در پخش اخبار و سایر موقعیت‌های مشابه به کار می‌رود.

زبان معیار و ویژگی های آن

هر زبانی به مقتضای شرایطی چون تعلق اهل آن به منطقه جغرافیایی و طبقه اجتماعی معین و جنسیت و قومیت و سن و تحصیلات سخنگویان دارای گونه‌های متعدد است که از میان آنها یک و احياناً چند نمونه از اعتبار بیشتری برخوردارند و به عنوان زبان مشترک پذیرفته شده‌اند

کسانی که این گونه‌های خاصی را به کار می‌برند از منزلت ممتازی برخوردار می‌گردند. از این رو سخنگویان سایر گونه‌ها به تقلید از زبان آنها گرایش پیدا می‌کنند این گونه خاص، زبان معیار نامیده و در جامعه شناسی زبان از آن بحث می‌شود.

زبان معیار آن گونه زبانی است که در مطبوعات به کار می‌رود و در مدارس تدریس می‌شود و علاوه بر این، زبان گونه‌ای است که افراد تحصیل کرده بدان تکلم می‌کنند و در پخش اخبار و سایر موقعیت‌های مشابه به کار می‌رود.

زبان معیار و ویژگی های آن

زبان معیار گونه ای معتبر از یک زبان است که بیشتر به وسیله گویندگان تحصیل کرده ای که در مراکز فرهنگی و سیاسی یک کشور زندگی می کنند به کار می رود. اینگونه غالباً زبان رسمی در آموزش، رسانه های گروهی، نوشتار و سایر موقعیت های مشابه است.

آن گونه زبانی را که به قلمرو ملی و فراگیر اختصاص دارد و در میان همه فارسی زبانان تحصیل کرده مشترک است زبان معیار می نامیم.

زبان معیار زبانی است که در ورای لهجه های محلی و اجتماعی رایج در یک کشور قرار دارد و وسیله ارتباط اجتماعی، علمی و ادبی کسانی است که ممکن است در شرایط دیگر به لهجه های محلی یا اجتماعی خاص خود تکلم کنند این زبان، معمول همان زبان درس خواندگان است و غالباً با زبان نوشتار یکی است.

زبان معیار یک گونه مدون و تثبیت شده زبان است که از سوی بخش قابل ملاحظه ای از یک جامعه زبانی به عنوان الگو پذیرفته شده و به کار می رود و دارای ویژگی هایی از قبیل ثبات، انعطاف پذیری دقت یا پختگی است.

دانشجویان عزیز :

مطالب را به صورت دقیق مطالعه نمایید و ضمن طرح ۲۰ سوال تشریحی و تستی از طریق زیر جهت بررسی ارسال کنید:

ارسال به ایمیل : iraj.afrazyabi@gmail.com

مهلت ارسال : ۱۶ اردیبهشت ۹۹ (ارسال بعد از تاریخ اعلامی مورد قبول نخواهد بود)

ذکر دقیق مشخصات (نام و نام خانوادگی ، شماره دانشجویی و گروه کلاسی الزامی است)

توجه :

قسمت دوم مطالب بعد از اتمام مهلت دریافت سوالات شما ، ارسال می شود.